

Nr 151

Av herr **Berglund m. fl.**, om visst tillägg till jordförvärvslagen.

Allmänningskogarna i Norrbottens län bildades vid den allmänna avvittringen i länet under slutet av 1800-talet till följd av frivilliga beslut av vederbörande delägare att till »allmänningar avsätta en fjärdedel av de skogsanslag, som vid avvittringen komme att tilldelas byar, hemman och nybyggen». Kungl. Maj:t föreskrev sedan genom särskilda brev till varje allmänning, »att socknemännens beslut skulle bringas i verkställighet», och sålunda utlades i samband med den allmänna avvittringen i Norrbottens län allmänningar inom samtliga socknar i länets lappmark och i en socken i länets kustland, nämligen dåvarande Pajala socken, numera Pajala, Junosuando och Tarendö socknar.

Allmänningskogarna i Norrbottens län bestå alltså av en fjärdedel av jordägarnas skogstilldelning vid avvittringen. Dessa delar sammanfördes till större skiften eller block inom varje kommun och förvaltas enligt lagen om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna (SFS 167/1952) för delägarnas gemensamma räkning.

Allmänningskogarnas behållna avkastning — vartill icke räknas så kallad kapitalinkomst, som inflyter genom avyttring av mark, ersättning för mark genom expropriation, inlösen och dylikt — användes helt för främjande av jordbruket inom den eller de socknar, för vilkas jordägare skogen blivit avsatt, eller ock för annat ändamål, som är till gagn för delägarna och befolkningen i dessa socknar.

Genom relativt låga driftkostnader och god skogsvård ha allmänningskogarna i regel lämnat en betydande avkastning. Allmänningskogarnas betydelse för befolkningen inom de kommuner i Norrbottens län, där sådana skogar finnas, torde framgå av följande uppgifter.

Under 10-årsperioden 1947—1956 ha skogsvårdsarbeten utförts på allmänningskogarna för sammanlagt 4 101 608 kronor. Under samma tid ha till delägarna-jordbrukarna utbetalats:

Till direkt stöd åt jordbruket i form av bidrag till olika ändamål	10 943 773
Bidrag till vatten- och avloppsanläggningar	1 328 460
Bidrag till jordbrukets elektrifiering	2 151 573
Övriga bidrag	1 538 041

Eller tillhopa kronor 15 961 847

Sammanlagt ha således mer än 20 miljoner kronor under ovannämnda 10-årsperiod tillförts näringsliv och arbetsmarknad i de socknar där allmänningskogor finnas.

Genom överdämningar i samband med vattenregleringar samt genom kraftledningsgator förlora allmänningarna årligen stora arealer skogsmark. Med nu gällande bestämmelser erhålles icke skogsmark i kompensation för den förlorade skogsmarken, utan ersättningarna utgå i penningbelopp (kapitalinkomster).

För allmänningskogarna och jordbruket i Norrbottens inland är det av stor betydelse, att arealen skogsmark icke reduceras år från år.

I lagen om allmänningskogor i Norrland och Dalarna av den 18 april 1952, § 5, stadgas: »Allmänningskog skall bibehållas oförminskad, där ej här nedan annorlunda stadgas.» I § 8 samma lag heter det: »Till allmänningskog hörande område må avyttras genom försäljning eller annorledes, om avsevärd förmån för delägarna därigenom vinnes samt avyttringen ej länder skogsskötseln å allmänningskogen till men . . .»

Under de senaste åren har det inträffat, att skogsegendomar utbjudits till försäljning. Allmänningsstyrelserna ha i många fall träffat köpeavtal med säljarna, men genom jordförvärvslagens bestämmelser har förvärvstillstånd vägrats i en del fall.

Med hänsyn till ovan åberopade lagbestämmelser och med tanke på att allmänningskogarna äro jordbrukarnas gemensamma egendom och att allmänningskogarnas avkastning praktiskt taget helt går till jordbrukets stöd och sysselsättning för ortens folk synas allmänningskogarna böra erhålla generellt förvärvstillstånd, då förvärvet avser att ersätta den skogsmark, som förloras genom vattenregleringar eller framdragande av kraftledningar.

Med åberopande av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta sådant tillägg till jordförvärvslagen, att allmänningskogor erhålla generellt tillstånd att förvärva skogsegendomar, då förvärvet avser ersättande av skogsmark, som förloras genom vattenregleringar eller kraftledningsgator.

Stockholm den 25 januari 1960

V. Berglund

Ivar Jansson
i Kalix

Ragnar Lassinantti

Annie Jäderberg

Olof W. Wiklund